

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta/disertantky:	JOSEF VACEK
Téma práce:	Rozhodovací praxe Apelačního soudu a Constitutio Criminalis Josephina (1687-1727)
Rozsah práce:	503 824 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	8.4.2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Literární zájem o pražský Apelační soud přesahuje tři století. Historický či právněhistorický pohled na tuto instituci přesahuje dvě století. Potud je možno pojem „aktuálnost“ pro předloženou disertační práci relativizovat, případně odsunout do pozadí. Jinou věcí je její „novost“, kterou lze v této práci zcela zřetelně rozpoznat v porovnání s množstvím dosavadních titulů, které tomuto soudu byly dosud věnovány. Tou je provedená analýza rozhodovací praxe tří trestněprávních oblastí v časovém rozmezí let 1687–1727 vyúsťující v naději, že bude v budoucnu možno provést obdobný postup také v dalších oblastech, (i když je autor blíže nevymezuje), nebo alespoň u některých trestněprávních deliktů (uvádí např. svatokrádež). Pravděpodobně by k tomu dostačoval kratší časový úsek než čtyřicetiletý, k čemuž autor dospěl v zobecňujícím závěru práce.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolená tematika je náročná na celkové „vstupní“ znalosti absolutistického právního řádu v českých zemích, na porozumění starší tištěné literatuře a edicích dokumentů, na poznatky z různých archivních fondů včetně cizozemských (Rakousko, Polsko) a na znalosti pestré faktografie pocházející z oborů pomocných věd historických a knihovny, tj poznatcích mimoprávních.

3. Formální a systematické členění práce

Členění práce (struktura práce) je seznatelná jednak z nestránkovaného Obsahu spisu umístěného za úvodním poděkováním, jednak z jejího Úvodu (str. 3-4), v němž je autor popisuje a vysvětluje. Rozdíl je v tom, že v Obsahu nejsou jednotlivé části textu nijak pojmenovány a ani očíslovány, kdežto autor je nazývá kapitolami (celkem 5) a připojuje k nim slovně vyjádřené očíslování. Uvedený rozdíl by bylo vhodné odstranit.

Za jádro práce – autor si libuje dále ve vícekráte používaném slůvku „gros“ (?) – považuje kapitolu pátou, která jako jediná je dělena na čtyři „části“, z nichž první tři představují skupiny deliktů, na něž je analýza zaměřena. Čtvrtá postihuje proměnu v soudním posuzování jednotlivých skupin deliktů a pokouší se formulovat obecnější závěry dotýkající se celého odvětví trestního práva v prvních třech desetiletích 18. stol. v důsledku vydání a aplikace Josefiny.

Schéma uplatněné v páté kapitole nevzniklo až pro potřebu disertace, ale bylo autorem uplatněno dříve, částečně v práci vzniklé v rámci SVOČ, částečně v pracech kvalifikačních: diplomové a rigorózní.

4. Vyjádření k práci

JUDr. J. Vacek se problematikou apelačního soudu v období absolutismu zabývá dlouhodobě. Práce proto vykazuje částečnou recepci obsahu jeho předchozích titulů, což nijak neubírá na její kvalitě. Ostatně autor se k tomu otevřeně přiznává. Odevzdaný a obhajovaný výsledek přesvědčivě potvrzuje jeho všestrannou odbornou erudici. Nelze si však nevšimnout, že názvu lze plně podřadit menší část spisu a to str. 126–182. Výrazně rozsáhlejší část textu je věnována historickému vývoji instituce, vnitřnímu uspořádání

soudu, personálním otázkám, formám jeho rozhodování a jejich dochování. Teprve poté následuje (kap. Čtvrtá) přehled právních předpisů regulujících apelační soud od r. 1627. V této části dominuje deskripce, nejvíce v případě linecké instrukce z r. 1644 (29 str.). Naopak rozsah výkladu o obsahu Josefiny, která má představovat rozhodující zlom, je poměrně stručný (str. 73-79 a 123-125), když navíc se výklad místy překrývá. Rozhodně popis jejího obsahu by si zasloužil podrobnější pohled na to, která ustanovení jsou hmotněprávní a přináší výčet trestních činů, což by mohlo pomoci v dalším vymezení skupin delikvence pro příští postup autorem prováděné srovnávací analýzy.

Pro rozbor Obnoveného zřízení zemského doporučuji nahlédnout ještě do opomíjené práce M. Kadlecové České a moravské právo procesní v první polovině 17. století, Eurolex Bohemia s.r.o., Praha 2005, kde jsou stručně probírána jeho ustanovení (částečně i moravského) o apelačním soudu (vedle dalších šlechtických soudů).

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Jednoznačně bylo dosaženo
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Nepochybuji, že práce byla zpracována samostatně. Zvážil bych, zda je v kvalifikační práci – jiná věc je její knižní vydání – vhodné děkovat cekem třiceti osobám, jejichž „pomoc“ by mohla ovlivnit „výslednou podobu či obsah této práce“ a tak relativizovat požadovanou samostatnost.
Logická stavba práce	Drobné pochybnosti byly vyjádřeny v části čtvrté
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Příkladné využití archivních fondů i literatury včetně literatury psané německy a polsky. Poznámkový aparát je téměř precizní. Čítá celkem úctyhodných 653 položek.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza byla provedena v maximální šíři i hloubce
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Grafy a tabulky, až na jeden případ, práce neobsahuje.
Jazyková a stylistická úroveň	Vědecky přesné vyjadřování

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- Jak je to se zastoupením dvou příslušníků městského stavu v sestavě radů soudu, když v instrukci z r. 1628 se o nich hovoří?
- Kdo vyhotovoval zpísemněná řešení zkoušených případů? Zkoušení nebo písaři?
- Str. 78 Josefina ztratila platnost dnem vydání Teresiany 31.12.1768 nebo jiným dnem?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.
---	--------------	---

V Praze dne _____

oponent/oponentka